Проект!

ЗАКОН ЗА НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ НА ФИЗИЧЕСКИТЕ ЛИЦА

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел I.
Основни разпоредби

Предмет

Чл. 1. Този закон урежда:

1. производството по несъстоятелност на физическите лица, които са неплатежоспособни добросъвестни длъжници и желаят задълженията им към всички кредитори да бъдат удовлетворени в едно общо съдебно производство;

2. условията и реда за погасяване на задължения на добросъвестния длъжник след откриване на производство по несъстоятелност.

Изключения

Чл. 2. Законът не се прилага по отношение на физическите лица, които упражняват търговска дейност, стопанска дейност, занаят или свободна професия, когато имат задължения, произтичащи от упражняваната дейност, занаят или професия.

Цел на производството по несъстоятелност

Чл. 3. (1) Производството по несъстоятелност има за цел да осигури справедливо удовлетворяване на кредиторите и възможност за освобождаване на добросъвестния длъжник от заплащане на неудовлетворените вземания.

(2) В производството по несъстоятелност се вземат предвид интересите на кредиторите, длъжника и членовете на неговото семейство.

Раздел II.
Основни принципи

Диспозитивно начало

Чл. 4. Съдебното производство започва по молба на добросъвестния длъжник. Длъжникът не е длъжен да иска откриване на производство по несъстоятелност.

Справедливо удовлетворяване на кредиторите

Чл. 5. (1) В производството по несъстоятелност имат право да участват всички кредитори на длъжника.

(2) Вземанията на кредиторите се удовлетворяват при условията и по реда на този закон.

Доброволно изпълнение

Чл. 6. В производството по несъстоятелност се разглеждат всички възможности за доброволно изпълнение на задълженията, включително чрез план за погасяване и извънсъдебно споразумение между длъжника и кредиторите.

Добросъвестност

Чл. 7. Длъжникът под страх от отговорност за вреди е длъжен да упражнява предоставените му в този закон права добросъвестно и съобразно добрите нрави. Той е длъжен да изнася пред съда и синдика само истината за своето имущество, да оказва съдействие и да не препятства упражняването на правомощията на съда и на синдика и да не създава опасност за интересите на кредиторите.

Глава втора
УЧАСТНИЦИ В ПРОИЗВОДСТВОТО ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Раздел I.
Длъжник

Неплатежоспособност

Чл. 8. (1) Неплатежоспособен е длъжник, който в продължение на повече от 6 месеца не е в състояние да изпълни едно или повече изискуеми парични задължения на обща стойност над десет минимални работни заплати.

(2) Неплатежоспособността се предполага, когато длъжникът е спрял плащанията. Спиране на плащанията е налице и когато длъжникът е платил изцяло или частично вземанията на определени кредитори.

Добросъвестен длъжник

Чл. 9. (1) Длъжникът има право да иска откриване на производство по несъстоятелност и да упражнява предвидените в този закон права, ако е добросъвестен. Добросъвестен е длъжникът, който поема задължения съобразно своето имуществено състояние и доходи и който със своите действия не уврежда умишлено или поради небрежност интересите на кредиторите си.

(2) Не се смята за добросъвестен длъжник, който:

1. е осъждан за злоупотреба на доверие, за престъпление срещу кредиторите или за престъпление против финансовата, данъчната или осигурителната системи, освен ако е реабилитиран;

2. е работоспособен, но през последната година преди подаване на молбата за откриване на производството по несъстоятелност не е упражнявал трудова или друга дейност, която да е източник на доходи, независимо от начина на нейното възлагане и изпълнение, без основателни причини;

3. през последните три години преди подаване на молбата за откриване на производството по несъстоятелност е извършил нарушение на задължение за деклариране на доходи или имущество;

4. се е разпоредил безвъзмездно със свое имущество на значителна стойност през последните три години преди подаване на молбата за откриване на производство по несъстоятелност;

5. през последните пет години преди подаване на молбата за откриване на производство по несъстоятелност е поел задължение по договор за заем, договор за покупка на стоки и услуги или друг възмезден договор, който не е предназначен за задоволяване на негови или на членовете на семейството, които издържа, основни жизнени потребности и когато това задължение е явно несъобразено с имуществото и доходите му;

6. е представил неверни или непълни данни, документи или доказателства за своето имущество и доходи пред съда или синдика във връзка с производство по несъстоятелност;

7. умишлено е препятствал упражняването на правомощията на съда и на синдика относно проверката на имуществото му, опазването и попълването на масата на несъстоятелността;

8. не е изпълнил задължения, предвидени в този закон, в одобрен погасителен план или в извънсъдебно споразумение с кредиторите, с което е създал опасност за интересите на кредиторите.

(3) Значителна стойност на имуществото по ал. 2, т. 4 е стойност, която надхвърля средния месечен доход на длъжника за последните 12 месеца, определена към момента на разпореждането.

(4) Явно несъобразено с имуществото и доходите на длъжника е задължение, чието изпълнение, самостоятелно или в съвкупност с други задължения на длъжника, е несъвместимо с разходите за задоволяване на жизнените потребности на длъжника и на членовете на неговото семейство, които издържа. При преценката на обстоятелствата по ал. 2, т. 5 се вземат предвид всички задължения на длъжника, както и имуществото и доходите на длъжника към момента на поемане на задължението.

(5) При преценка на обстоятелствата по ал. 2 се вземат предвид причините за тяхното настъпване, включително дали са настъпили поради непредвидено или непредотвратимо събитие от извънреден характер.

Имущество на длъжника

Чл. 10. (1) Имуществото на длъжника трябва да е достатъчно, за да покрие разноските в производството по несъстоятелност и поне частично да удовлетвори вземанията на кредиторите.

(2) За частично удовлетворяване се смята пълното удовлетворяване на дължимите обезпечени вземания по чл. 17, ал. 1, т. 1 и на поне 10 на сто от общия размер на останалите вземания. Ако няма дължими вземания по чл. 17, ал. 1, т. 1, за частично удовлетворяване се смята удовлетворяването на поне 30 на сто от общия размер всички вземания.

(3) При преценката на обстоятелствата по ал. 1 се взема предвид само секвестируемото имущество на длъжника към момента на подаване на молбата за откриване на производство по несъстоятелност.

Маса на несъстоятелността

Чл. 11. (1) Масата на несъстоятелността обхваща всички имуществени права на длъжника, както и една втора част от вещите и правата върху вещи - съпружеска имуществена общност.

(2) Несеквестируемото имущество на длъжника не се включва в масата на несъстоятелността.

Несеквестируемост

Чл. 12. В производството по несъстоятелност не може да бъде насочвано изпълнение върху несеквестируемите вещи на длъжника.

Издръжка

Чл. 13. (1) В производството по несъстоятелност длъжникът има право на издръжка, която служи за задоволяване на жизнените потребности на длъжника и членовете на неговото семейство. Издръжката се формира от несеквестируемия доход на длъжника, а в случай че длъжникът няма такъв, издръжката се формира от неговото имущество в масата на несъстоятелността.

(2) Издръжката се определя от съда съобразно семейното и имуществено състояние на длъжника и може да бъде изменена при промяна на обстоятелствата.

Разноски на несъстоятелността

Чл. 14. (1) Разноски в производството по несъстоятелност са:

1. държавните такси;

2. възнаграждението на синдика;

3. разходите за попълване, управление, оценяване и разпределение на масата;

4. издръжката на длъжника и членовете на неговото семейство, в случай че е определена такава.

(2) Длъжникът осигурява авансовото заплащане на разноските в производството по несъстоятелност. Държавната такса се събира при предявяване на молбата за откриване на производството по несъстоятелност.

(3) В производствата по този закон се събират държавни такси съгласно тарифа, приета от Министерския съвет. Държавната такса е проста.

Обезщетение

Чл. 15. (1) Длъжник, който подаде молба за откриване на производство по несъстоятелност, като знае, че няма основание за това, дължи обезщетение на кредиторите за претърпените във връзка с производството имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, ако е действал умишлено или с груба небрежност.

(2) Отговорността за заплащане на обезщетение по ал. 1 възниква, в случай че молбата на длъжника за откриване на производство по несъстоятелност е отхвърлена или образуваното производство по несъстоятелност е прекратено с влязло в сила решение поради недобросъвестност на длъжника.

Раздел II.
Кредитори

Кредитори на несъстоятелността

Чл. 16. (1) Кредитори на несъстоятелността са лицата, чиито вземания са включени в одобрения от съда списък на приетите вземания.

(2) Масата на несъстоятелността служи за удовлетворяване на всички кредитори на несъстоятелността по предвидения в този закон ред и условия.

(3) Кредиторът запазва в производството по несъстоятелност правата по дадено обезпечение.

(4) Кредиторът упражнява своите права в производството по несъстоятелност самостоятелно или чрез участие в събранието на кредиторите.

Ред на удовлетворяване на вземанията

Чл. 17. (1) В производството по несъстоятелност вземанията на кредиторите се удовлетворяват в следния ред:

1. вземания, обезпечени с ипотека или залог, вписан по реда на Закона за особените залози - от получената сума при реализацията на обезпечението;

2. вземания, заради които се упражнява право на задържане - от стойността на задържания имот;

3. издръжка, дължима по закон от длъжника на трети лица;

4. публичноправни вземания на държавата и общините, като данъци, мита, такси, задължителни осигурителни вноски и други, възникнали до датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност;

5. вземания, възникнали след датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност и неплатени на падежа;

6. останалите необезпечени вземания, възникнали преди датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност;

7. законна или договорна лихва върху необезпечено вземане, дължима след датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност;

8. отпуснат на длъжника кредит от свързано с него лице;

9. безвъзмездна сделка;

10. разноските на кредиторите за един адвокат във връзка с тяхното участие в производството по несъстоятелност.

(2) Когато паричните средства са недостатъчни, за да се удовлетворят изцяло вземанията по ал. 1, т. 3 - 10, те се разпределят между кредиторите от реда по съразмерност.

(3) Когато са предявени и приети няколко вземания на държавата от един ред, сумата се изплаща на съответния ред от сметката за разпределение общо и след получаването се разпределя от Националната агенция за приходите по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. Националната агенция за приходите незабавно уведомява съда по несъстоятелността и синдика за извършеното разпределение.

Давност на вземанията

Чл. 18. (1) С предявяването на вземане в производството по несъстоятелност давността се прекъсва. Давността спира да тече, докато трае производството по несъстоятелност.

(2) Ако предявеното вземане не бъде прието в производството по несъстоятелност и за установяването му бъде предявен установителен иск, давността за него се прекъсва. Ако искът не бъде уважен, давността не се смята прекъсната.

(3) Ако предявеното вземане не бъде прието и кредиторът не предяви установителен иск, давността не се смята прекъсната.

(4) От прекратяването на производството по несъстоятелност започва да тече нова давност по чл. 110 от Закона за задълженията и договорите. За вземанията в плана за погасяване и в извънсъдебното споразумение с кредиторите, които подлежат на незабавно удовлетворяване, започва да тече нова давност от влизането в сила на плана, а ако изпълнението им е отсрочено или разсрочено - от настъпване на изискуемостта.

Събрание на кредиторите

Чл. 19. (1) В събранието на кредиторите участват кредиторите с приети вземания. Съдът може да предостави право на глас и на кредитор с неприето вземане, който е предявил установителен иск за своето вземане, както и на кредитор с прието вземане, срещу когото е предявен установителен иск.

(2) Събранието на кредиторите:

1. изслушва отчетите на синдика за дейността му;

2. предлага на съда назначаване и освобождаване на синдика;

3. определя реда и начина за осребряване имуществото на длъжника – като цяло, обособени части или отделни имуществени права.

(3) Събранието на кредиторите се свиква чрез покана от съда, по искане на длъжника, синдика или на кредиторите, притежаващи една пета от размера на приетите вземания. Поканата за събранието на кредиторите съдържа номера на делото, името на длъжника, дневния ред, деня, часа и мястото, където ще се проведе събранието. Поканата се обявява в регистъра на несъстоятелност, с което всички кредитори се смятат за редовно уведомени.

(4) Събранието на кредиторите се провежда независимо от броя на присъстващите и се ръководи от съдията, който разглежда делото.

(5) Кредиторът може да бъде представляван от упълномощен представител с изрично писмено пълномощно, с нотариална заверка на подписа. Когато представителят е адвокат, нотариална заверка на подписа не е необходима.

(6) Решенията се вземат с обикновено мнозинство, освен ако в този закон е предвидено друго. При вземането на решение всеки кредитор има толкова гласа, каквато част представлява неговото вземане от размера на приетите вземания и вземанията с право на глас.

(7) Съдът по несъстоятелността може да отмени незаконосъобразно решение на събранието на кредиторите по искане на длъжника или на кредитор, направено в 7-дневен срок от датата на събранието. Искането се разглежда от друг състав на съда по несъстоятелността с участие на длъжника и на кредиторите, не по-късно от 14 дни от постъпването му. Страните се призовават чрез публикуване на съобщение за заседанието в регистъра по несъстоятелност.

Раздел III.
Синдик

Изисквания

Чл. 20. (1) Синдикът е физическо лице, на което е възложено да извършва проверка на предявените вземания, управление на масата на несъстоятелността, осребряване на имуществото и контрол върху дейността на длъжника.

(2) Синдикът трябва да отговаря на изискванията по чл. 655, ал. 1 – 3 от Търговския закон.

Правомощия

Чл. 21. (1) Синдикът има следните правомощия:

1. упражнява контрол върху сделките на длъжника;

2. издирва и уточнява имуществото на длъжника;

3. при предвидените в този закон условия прави искания за прекратяване на договори, по които е страна длъжникът;

4. участва в производствата по делата на длъжника;

5. събира паричните вземания на длъжника и внася полученото в ~~особена~~ банкова сметка;

6. с разрешение на съда се разпорежда с паричните суми от банковите сметки на длъжника, когато това се налага във връзка с управлението на имуществото и неговото запазване;

7. уточнява кредиторите на длъжника и проверява техните вземания;

8. предлага план за погасяване на задълженията на длъжника;

9. осребрява имуществото от масата на несъстоятелността;

10. извършва други предвидени от закона или възложени от съда действия.

(2) Синдикът осъществява правомощията си съобразно с развитието на производството по несъстоятелност и постановеното от съда.

(3) Всички държавни органи и организации са длъжни да оказват съдействие на синдика при изпълнение на неговите правомощия.

Временен синдик

Чл. 22. Съдът назначава временния синдик с решението за откриване на производството по несъстоятелност, ако той отговаря на изискванията по чл. 655, ал. 1 – 3 от Търговския закон и е дал писмено съгласие.

Назначаване и освобождаване

Чл. 23. (1) По предложение на събранието на кредиторите съдът назначава синдик, който отговаря на изискванията и е дал за това предварително съгласие. Със същото

определение съдът по несъстоятелността определя и датата за встъпване на синдика в длъжност. Ако не бъде предложен синдик или предложеният не встъпи в длъжност, съдът по несъстоятелността назначава друго лице измежду посочените от събранието на кредиторите, а ако няма такова – определя служебно друго лице за синдик.

(2) При назначаването му синдикът с писмена декларация декларира наличието на условията и липсата на пречки по този закон, участието в търговски дружества като съдружник, акционер, изпълнението на длъжности ликвидатор, синдик и други платени длъжности. При настъпване на промяна в някое от обстоятелствата синдикът е длъжен незабавно писмено да уведоми съда по несъстоятелността.

(3) Съдът освобождава синдика при условията на чл. 657 от Търговския закон.

(4) В регистъра по несъстоятелност се вписват името, телефонът, адресът и електронният адрес на назначения синдик, датата на неговото назначаване и освобождаване.

Възнаграждение

Чл. 24. (1) Синдикът има право на еднократно възнаграждение в размер на една минимална работна заплата при първото извършване на едно от следните действия:

1. съставяне списък на приетите вземания;

2. извършване на опис на имуществото и установяване на масата на несъстоятелността;

3. изготвяне и предлагане на план за погасяване на задълженията на длъжника;

4. изготвяне на сметка за разпределение.

(2) При осребряване на масата на несъстоятелността синдикът има право на възнаграждение в размер на 5 на сто от стойността на осребреното имущество.

(3) Синдикът има право на допълнително годишно възнаграждение в размер на една минимална работна заплата, което се изплаща в тридневен срок от одобряване на годишен отчет за дейността му.

(4) Възнаграждението по ал. 1, т. 1, 2 и 4 се изплаща в тридневен срок от одобряване на съответното действие или акт на синдика, а по ал. 1, т. 3 – в тридневен срок от определението на съда за допускане на плана за погасяване. Възнаграждението по ал. 2 се изплаща при постъпване на приходите от осребреното имущество. Когато длъжникът не е в състояние да заплати възнаграждението, по негово искане дължимата сума за възнаграждение се удържа от постъпленията от осребреното имущество пред тяхното разпределение между кредиторите и това се отразява в сметката за разпределение.

Отчетност

Чл. 25. (1) Синдикът записва в електронен дневник всяко свое действие, свързано с управлението и разпореждането с вещи и права от имуществото на длъжника или от масата на несъстоятелността. При поискване от съда или от кредитор синдикът предоставя достъп до водения от него дневник. Образецът и правилата за водене на дневника се уреждат с наредба, издадена от министъра на правосъдието.

(2) Синдикът представя на съда, длъжника и на събранието на кредиторите отчет за своята дейност на всеки три месеца, а при поискване от съда – незабавно. Синдикът представя годишен отчет за дейността си на всеки 12 месеца от датата на встъпване в длъжност, който съдържа информация за всички предприети от него действия и резултатът от тях. Съдът одобрява отчета, когато синдикът е осъществявал правомощията си с дължимата грижа.

Други изисквания към дейността на синдика

Чл. 26. По отношение изискванията за дължима грижа, ограничения, отговорност и задължение за застраховане на синдика се прилагат съответно чл. 660 и чл. 662- 663а от Търговския закон.

Раздел IV.
Съд по несъстоятелността

Компетентен съд

Чл. 27. Съд по несъстоятелността е окръжният съд по постоянния адрес на длъжника, регистриран преди повече от шест месеца от датата на подаване на молбата за откриване на производство по несъстоятелност.

Служебно начало

Чл. 28. (1) Съдът по свой почин може да установява факти и да събира доказателства, които са от значение за постановяваните в производството актове.

(2) Съдът може служебно да налага обезпечителни мерки и ограничения върху действията и дейността на длъжника.

Обжалване на съдебните актове

Чл. 29. (1) Доколкото друго не е предвидено в този закон, постановените от окръжните съдилища решения и определения подлежат на обжалване само пред въззивния съд. Решенията и определенията, с които се връща или отхвърля молбата за откриване на производство по несъстоятелност или производството се прекратява на основание чл. 38, ал. 3 и чл. 89, ал. 1, подлежат на обжалване по общия ред на Гражданския процесуален кодекс.

(2) Доколкото друго не е предвидено в този закон, жалбите и възраженията в производствата по този закон се подават в 14-дневен срок от обявяването на съответния съдебен или друг акт в регистъра по несъстоятелност, като препис от тях не се представя за връчване.

Призоваване и съобщения

Чл. 30. (1) Действията на длъжника, кредиторите, събранието на кредиторите, синдика, както и актовете на съда по несъстоятелността и актовете на въззивния и касационния съд се вписват в отделна книга, която е публична и е на разположение в канцеларията на съда по несъстоятелността. Книгата може да се води и съхранява в електронна форма.

(2) Действията и актовете по ал. 1 се обявяват и в регистъра по несъстоятелност. След откриването на производството по несъстоятелност заинтересованите лица се смятат уведомени за действията и актовете от обявяването им в регистъра.

(3) Призоваването и съобщенията в производството по несъстоятелност се извършват чрез обявяването им в регистъра по несъстоятелност и съобщенията се смятат за връчени с факта на обявяването им. Призоваването е редовно, ако съобщението или призовката са обявени в регистъра най-малко една седмица преди датата на заседанието, за което се отнасят.

Субсидиарно приложение

Чл. 31. Доколкото в този закон няма особени разпоредби относно производството по несъстоятелност, прилагат се съответно разпоредбите на Гражданския процесуален кодекс.

Особени правила

Чл. 32. (1) Ако друго не е предвидено в този закон:

1. определената от закона подсъдност за делата по несъстоятелност не може да бъде изменяна по съгласие на участващите лица;

2. съдът се произнася в тридневен срок по молба на участник в производството;

3. откритите съдебни заседания се провеждат при закрити врата;

4. производството по несъстоятелност не може да се спира, освен при смърт на длъжника;

5. молбата за откриване на производство по несъстоятелност не може да се оттегля от длъжника след постановяване на решение за откриване на производство по несъстоятелност.

(2) Спряното производство поради смърт на длъжника се възобновява по искане на неговите наследници, направено в едномесечен срок от получаване на съобщението. Ако не бъде направено такова искане, производството се прекратява.

Глава трета
ОТКРИВАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВО ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Раздел I.
Молба за откриване на производство по несъстоятелност

Условия за откриване на производството

Чл. 33. Производството по несъстоятелност може да се открие по молба на длъжник, който:

1. е физическо лице;

2. е неплатежоспособен;

3. по отношение на когото не са налице основания за недобросъвестност по чл. 9, ал. 2;

4. не е подавал молба за откриване на производство по несъстоятелност по реда на този закон, приключило с влязло в сила съдебно решение.

Молба за откриване на производството

Чл. 34. (1) В молбата до съда длъжникът излага обстоятелствата относно неговата трудова заетост, неплатежоспособност, добросъвестност и имущество и иска откриване на производството по несъстоятелност.

(2) Към молбата си длъжникът прилага:

1. декларация относно:

а) гражданско и семейно състояние;

б) липсата на основания за недобросъвестност по чл. 9, ал. 2;

в) опис на личното имущество, имуществото съпружеска имуществена общност и имуществото в съсобственост - вещи, права върху вещи и други имуществени права, вземания и доходи, и по възможност - уточнение дали е секвестируемо, или несеквестируемо, начин на придобиване и наложени върху него вещни тежести;

г) списък на кредиторите с посочване на име или наименование, ЕИК и адресите, вземанията по основание, стойност, обезпечения;

д) справка за съдебните, арбитражните и изпълнителните производства срещу длъжника;

е) списък на извършените от длъжника плащания в брой или чрез паричен превод, които надвишават 500 лв., и получателите им през последните 6 месеца;

2. документи, удостоверяващи декларираните обстоятелствата относно имуществото, доходите и задълженията към кредиторите;

3. извлечения от всички сметки на длъжника в банки и други доставчици на платежни услуги;

4. план за погасяване на задълженията съгласно този закон;

5. доказателство за уведомяване по чл. 78, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;

6. документ за платена държавна такса.

(3) Декларацията по ал. 2, т. 1 е по образец, утвърден от министъра на правосъдието.

(4) При условията на чл. 83, ал. 2 от Гражданския процесуален кодекс съдът може да освободи длъжника от задължение за заплащане на държавна такса, но не и от разноски.

Разглеждане на молбата

Чл. 35. (1) Молбата за откриване на производство по несъстоятелност се разглежда от компетентния съд по несъстоятелността. Молбата се публикува в регистъра по несъстоятелност.

(2) Когато установи, че молбата е нередовна, съдът указва това на молителя. Разпоредбите на чл. 129 от Гражданския процесуален кодекс се прилагат съответно.

(3) За проверка на обстоятелствата по чл. 33 съдът може да изисква представяне на допълнителни доказателства от длъжника, ако няма възможност да извърши справка относно тези обстоятелства по служебен път.

(4) В 14-дневен срок от публикуване на молбата всеки кредитор на длъжника може да направи писмено възражение, подкрепено с доказателства, че не са налице условията за откриване на производството.

(5) Съдът разглежда молбата в заседание при закрити врата с призоваване на молителя в едномесечен срок от изтичане на срока за възражения. Когато не се налага събиране на други доказателства, съдът разглежда молбата в закрито заседание.

Предварителни и обезпечителни мерки

Чл. 36. (1) Преди да постанови решението си по молбата за откриване на производство по несъстоятелност, ако това се налага за запазване имуществото на длъжника, съдът по несъстоятелността може:

1. служебно да допусне обезпечение чрез налагане на запор, възбрана или други обезпечителни мерки;

2. по искане на длъжника или служебно да постанови спиране на изпълнителните дела срещу имуществото на длъжника, с изключение на изпълнителните дела, образувани по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, както и да разпореди запечатване на помещения, оборудване, превозни средства и други, в които се съхраняват вещи на длъжника.

(2) Наложените обезпечителни мерки ползват всички кредитори на несъстоятелността.

(3) Определението за постановяване на мерките по ал. 1 се съобщава на лицето, по отношение на което са наложени, и на лицето, което е поискало налагането им. Определението подлежи на незабавно изпълнение и може да бъде обжалвано в 7-дневен срок от съобщението.

(4) Наложените обезпечителни мерки имат действие до датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност. От тази дата действието им се заменя с действието на решението за откриване на производството по несъстоятелност. Обезпечителните мерки се смятат за отменени, когато с влязло в сила решение молбата за откриване на производството по несъстоятелност бъде отхвърлена.

Раздел II.
Постановяване на решение

Решение за откриване на производство по несъстоятелност

Чл. 37. (1) Когато констатира, че са налице условията по чл. 33, съдът с решението си:

1. обявява неплатежоспособността;

2. открива производството по несъстоятелност;

3. допуска обезпечение чрез налагане на общ запор, обща възбрана или други обезпечителни мерки;

4. назначава временен синдик;

5. определя издръжка на длъжника и членовете на неговото семейство, когато са налице условията за това;

6. определя банковата сметка на длъжника, по която може да се извършват плащания в полза на длъжника и от която длъжникът да извършва плащания;

(2) Решението за откриване на производство по несъстоятелност подлежи на незабавно изпълнение и действа по отношение на всички. Решението се обявява в регистъра по несъстоятелност.

(3) Решението може да бъде обжалвано в 14-дневен срок от обявяването му в регистъра по несъстоятелност от всеки кредитор на длъжника. Решението на въззивния съд е окончателно.

(4) Съдът отхвърля молбата, когато установи, че длъжникът не отговаря на условията по чл. 33. Решението, с което се отхвърля молбата, се обявява в регистъра по несъстоятелност. Решението подлежи на обжалване от длъжника в 14-дневен срок от датата на съобщението по реда на Гражданския процесуален кодекс.

(5) При отмяна на решението за откриване на производство по несъстоятелност наложените възбрана и запор се смятат вдигнати, а ограниченията на правата на длъжника отпадат, считано от момента на вписване на влязлото в сила решение в регистъра по несъстоятелност.

Производство по несъстоятелност при липса на секвестируемо имущество

Чл. 38. (1) Когато длъжникът отговаря на условията по чл. 33, но посоченото от него секвестируемо имущество е недостатъчно за покриване на началните разноски в производството по несъстоятелност и за частично удовлетворяване на вземанията на кредиторите, съдът с решението си:

1. обявява неплатежоспособността;

2. открива производството по несъстоятелност;

3. допуска обезпечение чрез налагане на обща възбрана и запор или други обезпечителни мерки;

4. задължава длъжника да уведомява съда за притежаваното от него имущество, като за целта представя декларацията и документите по чл. 34, ал. 2, т. 1 – 4 до определено число на всеки месец, както и в 7-дневен срок от настъпване на промяна в декларираните обстоятелства;

5. определя издръжка на длъжника и членовете на неговото семейство, когато са налице условията за това;

6. определя банковата сметка на длъжника, по която може да се извършват плащания в полза на длъжника и от която длъжникът да извършва плащания;

7. спира производството по несъстоятелност.

(2) Производството по несъстоятелност, спряно с решението по ал. 1, може да бъде възобновено с решение на съда по искане на длъжника в едногодишен срок от обявяването

на решението в регистъра по несъстоятелност. Възобновяване се допуска, ако длъжникът удостовери, че притежава секвестируемо имущество, достатъчно за покриване на началните разноски в производството по несъстоятелност и за частично удовлетворяване на вземанията на кредиторите.

(3) Ако в срока по ал. 2 не бъде поискано възобновяване, съдът с решение обявява длъжника в несъстоятелност и прекратява производството по несъстоятелност.

(4) Длъжникът може да поиска възобновяване на производството по несъстоятелност в петгодишен срок от обявяване на решението за прекратяване на производството, ако удостовери, че притежава секвестируемо имущество, достатъчно за покриване на началните разноски в производството по несъстоятелност и за частично удовлетворяване на вземанията на кредиторите. Съдът се произнася с решение по реда на чл. 35, ал. 5.

(5) Решенията по ал. 1 – 4 подлежат на обжалване от длъжника и кредиторите в 14-дневен срок от обявяването им в регистъра по несъстоятелност.

(6) Във възобновеното производство по несъстоятелност срокът за предявяване на вземанията започва да тече от момента на вписване на решението за възобновяване.

Раздел III.
Действие на решението за откриване на производство по несъстоятелност

Ограничаване на правата на длъжника

Чл. 39. (1) С откриване на производството по несъстоятелност длъжникът не може да сключва нови сделки на управление и разпореждане с имуществото си, както и да извършва плащания без разрешение на синдика. Това ограничение не се прилага за изпълнението на текущи задължения във връзка със задоволяване на жизнените потребности на длъжника и членовете на семейството му в рамките на определената от съда издръжка, като плащания към централния и местния бюджет, към доставчици на битови, комунални и съобщителни услуги, необходими разходи за храна, здравеопазване, образование, социални услуги и други.

(2) От вписването на решението за откриване на производството по несъстоятелност изпълнението на задължение към длъжника се приема от синдика. До назначаване на синдик изпълнението се приема от длъжника и полученото имущество се декларира по реда на чл. 38, ал. 1, т. 4. Плащанията в полза на длъжника се извършват по банковата сметка на длъжника, посочена в решението за откриване на производството. Длъжникът уведомява лицата, които извършват плащания в негова полза, за номера на банковата сметка.

(3) Изпълнението, направено на длъжника след датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност, но преди вписването, е действително, ако изпълнителят не е знаел за откриването на производството или макар и да е знаел, даденото е влязло в масата на несъстоятелността. Добросъвестността се предполага до доказване на противното.

Съдействие от длъжника

Чл. 40. Длъжникът предоставя на съда или синдика информация относно състоянието на имуществото и дейността си към датата на поискването, както и всички свързани с това документи. Информацията и документите се предоставят в 7-дневен срок от писменото им искане.

Спиране на съдебните производства

Чл. 41. (1) С откриване на производството по несъстоятелност се спират съдебните и арбитражните производства по имуществени граждански и търговски дела срещу

длъжника, с изключение на делата, по които са допуснати за съвместно разглеждане предявен от длъжника насрещен иск или направено от него възражение за прихващане.

(2) Спряното производство се прекратява, ако вземането бъде удовлетворено в производството по несъстоятелност или погасено в предвидените от закона случаи. В случай на прекратяване на производството по несъстоятелност поради настъпване на основание по чл. 9, ал. 2 или при условията на чл. 38, ал. 3, спряното производство се възобновява.

(3) Спряното производство се възобновява и продължава с участието на синдика и кредитора, ако вземането не е включено в одобрения от съда списък на приетите вземания. Решението по делото има установително действие в отношенията на длъжника, синдика и всички кредитори на несъстоятелността.

(4) Не се спират дела срещу длъжника за парични вземания, обезпечени с имущество на трети лица.

(5) След откриването на производство по несъстоятелност е недопустимо образуването на нови съдебни или арбитражни производства по имуществени граждански и търговски дела срещу длъжника, освен за защита на правата на третите лица, които са собственици на вещи, находящи се в масата на несъстоятелността, както и за парични вземания, обезпечени с имущество на трети лица.

Спиране на изпълнителните производства

Чл. 42. (1) С откриване на производството по несъстоятелност се спират изпълнителните производства срещу имуществото, включено в масата на несъстоятелността, с изключение на имуществата по чл. 193 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, както и имуществата, за които има обявен купувач по реда на Гражданския процесуален кодекс. В случай че цената не бъде довнесена в законоустановения срок или постановлението за възлагане бъде отменено, изпълнителното производство се спира.

(2) Ако от спирането по ал. 1 до вписването на решението за откриване на производството по несъстоятелност се извърши плащане на взискателя, платеното се връща в масата на несъстоятелността.

(3) Ако е предприето действие по реализация на обезпечение в полза на ипотекарния кредитор, изпълнителното производство не се спира. Получената над размера на обезпечението сума се внася в масата на несъстоятелността.

(4) Спряното изпълнително производство се прекратява, ако вземането бъде удовлетворено в производството по несъстоятелност или погасено в предвидените от закона случаи. В случай на прекратяване на производството по несъстоятелност поради настъпване на основание по чл. 9, ал. 2 или при условията на чл. 38, ал. 3, спряното производство се възобновява. Наложените в изпълнителното производство запори и възбрани са непротивопоставими на кредиторите на несъстоятелността.

(5) Не се допуска налагане на обезпечителни мерки по реда на Гражданския процесуален кодекс или на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс върху имуществото на длъжника след откриване на производство по несъстоятелност.

Нововъзникнали вземания

Чл. 43. Кредиторите, чиито вземания са възникнали след датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност, получават плащане на падежа, а когато не са получили плащане на падежа, те се удовлетворяват по реда на чл. 17, ал. 1.

Обезпечителни мерки

Чл. 44. (1) По искане на синдика, длъжника или кредитор съдът по несъстоятелността може да допусне предписаните от закона мерки, които обезпечават наличното имущество на длъжника.

(2) Обезпечителните мерки се смятат наложени от обявяване на решението в регистъра по несъстоятелност.

(3) Постановената обща възбрана върху недвижимите имоти на длъжника се вписва по искане на синдика в нотариалните регистри въз основа на вписаното в регистъра по несъстоятелност решение за обявяване на длъжника в несъстоятелност. За вписването не се дължи такса.

Раздел IV.
Списък на приетите вземания

Предявяване на вземанията

Чл. 45. (1) Кредиторите предявяват писмено своите вземания пред съда по несъстоятелността в срок до два месеца от обявяване на решението за откриване на производството по несъстоятелност.

(2) Кредиторът посочва основанието и размера на вземането, привилегиите и обезпеченията, съдебен адрес, банкова сметка и представя писмени доказателства.

Служебно вписване на вземанията

Чл. 46. Синдикът вписва служебно в списъка на предявените вземания установеното с влязъл в сила акт публично вземане.

Списък на вземанията

Чл. 47. (1) В 7-дневен срок от изтичането на срока за предявяване на вземанията синдикът съставя списък на приетите предявени вземания по реда на постъпването им, с отбелязване на кредитора, размера и основанието на вземането, привилегиите и обезпеченията, датата на предявяването. Установените с влязъл в сила акт публични вземания се смятат предявени.

(2) Вземания, неплатени на падежа и възникнали след датата на откриване на производство по несъстоятелност до утвърждаване на погасителен план, се предявяват по реда на този раздел. За тези вземания синдикът съставя допълнителен списък.

(3) Синдикът представя за обявяване в регистъра по несъстоятелност списъка незабавно след съставянето му и го оставя на разположение на кредиторите и на длъжника в канцеларията на съда.

(4) В срока по ал. 1 синдикът изготвя списък на неприетите вземания и списък на служебно приетите вземания.

Оспорване

Чл. 48. (1) Длъжникът или кредитор може да направи писмено възражение пред съда с копие до синдика срещу прието или неприето от синдика вземане в 14-дневен срок от обявяването на списъка.

(2) Синдикът е длъжен да представи пред съда становище по всяко постъпило възражение в 3-дневен срок от получаването му, но не по-късно от датата на провеждане на съдебното заседание за разглеждане на възраженията.

(3) Не може да се оспорва публично вземане, установено с влязъл в сила акт след датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност, както и вземане, което е установено с влязло в сила съдебно решение, постановено след датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност, по което е взел участие синдикът.

Одобряване на списъка на вземанията

Чл. 49. (1) Съдът разглежда постъпилите възражения в открито заседание с призоваване на синдика, длъжника, кредитора, чието включване или невключване на вземане в списъка се оспорва, и направилия възражението кредитор. По възможност всички възражения се разглеждат в едно съдебно заседание. Когато намери възраженията за основателни, съдът одобрява списъка, след като направи съответната промяна. Съдът се произнася с определение в 14-дневен срок от заседанието.

(2) Когато не са постъпили възражения, съдът одобрява съставения списък на приетите вземания с определение, постановено в закрито заседание.

(3) Определението на съда за одобряване на списъка се обявява в регистъра по несъстоятелност.

Предявяване на установителни искове

Чл. 50. (1) Длъжникът може да предяви иск за установяване несъществуването на прието вземане, ако съдът е оставил възражението му без уважение или ако е включил вземането в списъка на приетите вземания след разгледано възражение на кредитор. Със същата възможност разполага и кредитор относно прието вземане на друг кредитор. Друг кредитор не може да предяви същия иск, но може да встъпи в производството по предявения иск като съищец до първото заседание по делото.

(2) Кредитор с неприето вземане може да предяви иск за установяване съществуването на неприето вземане, ако съдът е оставил възражението му без уважение или ако съдът е изключил вземането му от списъка на приетите вземания по възражение на длъжника или на друг кредитор. В производството могат да встъпят като трети лица - помагачи на длъжника, кредиторите с приети вземания, както и кредиторите, чиито вземания са оспорени.

(3) Установителните искове се предявяват пред съда по несъстоятелността в 14-дневен срок от датата на обявяване на определението на съда за одобряване на списъка на вземанията. Синдикът е длъжен да участва в производството.

(4) Държавната такса се определя върху една четвърт от вземането, за което е предявен установителният иск. При предявяване на иска не се внася предварително държавна такса. Ако искът бъде отхвърлен, разноските са за сметка на ищеца.

(5) Влязлото в сила решение по установителен иск по ал. 1 и 2 има установително действие в отношенията на длъжника, синдика и всички кредитори в производството по несъстоятелност.

(6) В плана за погасяване, съответно при разпределение на осребреното имущество задължително се заделят резерви за неприето вземане - предмет на установителен иск.

Раздел V.
Мерки за попълване масата на несъстоятелността

Прекратяване на договор

Чл. 51. (1) Синдикът може да прекрати всеки договор, по който е страна длъжникът, ако той не е изпълнен изцяло или частично, като отправи предизвестие от 15 дни. В случай че насрещната страна не отговори или не възрази срещу предизвестието, договорът се смята за прекратен. При прекратяване на договора насрещната страна има право на обезщетение за претърпените вреди.

(2) Запазването на договора, по който длъжникът прави периодични плащания, не задължава синдика да извърши плащанията, които са просрочени преди датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност.

Прихващане

Чл. 52. (1) Кредитор може да извърши прихващане със свое задължение към длъжника, ако преди датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност двете задължения са съществували и са били насрещни и еднородни и вземането му е било изискуемо. Ако вземането му е станало изискуемо по време на производството по несъстоятелност или в резултат на решението за обявяване в несъстоятелност, както и ако еднородността на двете задължения е настъпила в резултат на това решение, кредиторът може да извърши прихващане едва след настъпване на изискуемостта, съответно еднородността.

(2) Изявлението за прихващане се отправя до синдика.

(3) Ако кредиторът е придобил вземането и задължението си към длъжника преди датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност, но към момента на придобиване на вземането или задължението е знаел, че е настъпила неплатежоспособност или че е поискано откриване на производство по несъстоятелност, прихващането е недействително по отношение на кредиторите на несъстоятелността.

Запечатване

Чл. 53. (1) При опасност от разпиляване, унищожаване или укриване на имущество съдът по несъстоятелността може да разпореди запечатване на помещения, оборудване, превозни средства и други, в които се съхраняват вещи на длъжника.

(2) Не се запечатват обитаеми жилища и помещения, необходими за задоволяване на жизнените потребности на длъжника и членовете на неговото семейство или за съхраняване на подлежащи на бързо разваляне вещи.

(3) Запечатването се извършва от съдебен изпълнител. Протоколът за извършените действия се изпраща на съда.

Опис на имуществото

Чл. 54. (1) В 3-дневен срок от встъпването синдикът трябва да започне извършване опис на недвижимите и движимите вещи, пари, ценности, ценни книги, договори и други, на вземанията на длъжника и на намиращите се във владение на трети лица вещи. Синдикът уведомява длъжника за предприетите от него действия.

(2) Описът се извършва от синдика и се внася за одобряване от съда в 3-дневен срок. От момента на извършване на описа синдикът отговаря за описаното имущество, ако то не е предадено на длъжника или на трето лице за пазене.

(3) Описът се одобрява с определение на съда, когато от него е видно, че синдикът е проверил имуществото, посочено от длъжника в декларацията по чл. 34, ал. 2, т. 1. Определението на съда за одобряването на първия опис се обявява в регистъра по несъстоятелност. Определението не подлежи на обжалване.

(4) Ако след извършването на описа се открие друго имущество, извършва се допълнителен опис.

Глава четвърта
ПЛАН ЗА ПОГАСЯВАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ДЛЪЖНИКА

Раздел I.
План за погасяване

Предназначение на плана

Чл. 55. С план за погасяване може да се предвиди отсрочване или разсрочване на плащанията, частично или цялостно опрощаване на задълженията и извършването на други действия и сделки с имуществото на длъжника, насочени към удовлетворяване на кредиторите на несъстоятелността.

Предлагане на план

Чл. 56. (1) Длъжникът предлага план за погасяване като приложение към молбата за откриване на производството по несъстоятелност, който се актуализира съобразно одобрения от съда списък на приетите вземания. Право да предложат план имат и синдикът и кредиторите, които притежават най-малко една трета от приетите вземания.

(2) В производството по несъстоятелност може да се предложи повече от един план.

(3) План за погасяване може да се предложи най-късно до един месец след момента на обявяване на определението на съда за одобряване списъка на приетите вземания.

(4) Разходите по изготвянето на план, който е предложен от длъжника или от синдика, са за сметка на масата на несъстоятелността, а в останалите случаи те са за сметка на предложителя.

Съдържание на плана

Чл. 57. (1) Планът за погасяване съдържа:

1. размера и степента на удовлетворяване на вземанията, включени в одобрения от съда списък на вземанията, начина и времето за плащане, както и гаранции за изпълнение на тези вземания и на оспорените неприети вземания;

2. необходимите действия за осъществяването на плана.

(2) Когато планът предвижда продажба на цялото или на част от секвестируемото имущество на длъжника, към него се прилага проект на договор, подписан от купувача.

Допускане на плана

Чл. 58. (1) Ако планът отговаря на изискванията по чл. 56 и 57, съдът го допуска до разглеждане от събранието на кредиторите и определя датата за провеждане на събранието в едномесечен срок. Съдът се произнася в 7-дневен срок от изтичането на срока за предлагане на плана с определение, постановено в закрито заседание.

(2) Съдът указва на предложителя да отстрани нередовностите в 14-дневен срок, в случай че планът не отговаря на изискванията по чл. 56 и 57. Съобщението до предложителя се извършва чрез обявяване в регистъра по несъстоятелност.

(3) Определението на съда по несъстоятелността за недопускане на плана за погасяване подлежи на обжалване с частна жалба в 14-дневен срок, като препис от частната жалба не се представя за връчване.

Обявяване

Чл. 59. Съдът изпраща съобщение за допускането на плана и датата на събранието на кредиторите за обявяване в регистъра по несъстоятелност. Длъжникът, синдикът и кредиторите се смятат за призовани за събранието с обявяването на съобщението.

Раздел II.
Приемане на плана от кредиторите

Гласуване

Чл. 60. (1) Право да гласува по плана има само кредитор, чието вземане е прието или му е предоставено право на глас.

(2) Кредитор може да гласува и без да присъства на събранието чрез писмено изявление с нотариална заверка на подписа.

(3) Планът се приема с решение на събранието на кредиторите, ако за него гласували повече от половината от приетите вземания, независимо от реда, по който се удовлетворяват.

(4) Събранието на кредиторите може да реши, че синдикът ще осъществява контрол върху дейността на длъжника във връзка с изпълнението на неговите задължения по приетия план.

(5) Приемането на плана се обявява в регистъра по несъстоятелност.

Възражения срещу плана

Чл. 61. Възражение срещу приетия план може да бъде направено пред съда по несъстоятелността в 7-дневен срок от датата на гласуването. Възражение може да подаде и кредитор с неприето вземане, за което е предявил установителен иск.

Раздел III.
Утвърждаване на плана от съда

Условия за утвърждаване на плана

Чл. 62. Съдът утвърждава плана, ако:

1. са спазени изискванията на закона за приемането на плана;

2. всички кредитори с вземания от един ред по чл. 17, ал. 1 са поставени при равни условия, освен ако ощетените кредитори дадат писмено съгласие, и никой кредитор не получава повече от дължимото по приетото му вземане;

3. вземанията на кредиторите по чл. 17, ал. 1, т. 1 се удовлетворяват до размера на обезпечението, освен ако тези кредитори дадат писмено съгласие;

4. не се предвижда издръжка на длъжника и членовете на семейството му, по-голяма от определената от съда до окончателното изпълнение на задълженията по плана.

Разглеждане на плана

Чл. 63. (1) Съдът по несъстоятелността утвърждава приетия план, ако са спазени изискванията на закона.

(2) Ако са приети няколко плана, утвърждава се планът, за който са гласували кредитори с повече от половината от общия размер на приетите вземания. Ако той не може да бъде утвърден, се утвърждава планът, приет от кредитори, чиито интереси са увредени в най-голяма степен, като се отчита удовлетворяването, което биха получили в случай на прилагане на реда на вземанията по чл. 17, ал. 1.

(3) Когато срещу приетия от събранието на кредиторите план не са направени възражения, планът се утвърждава от съда в закрито заседание в 14-дневен срок от изтичане на срока по чл. 61. В случай че са направени възражения, съдът разглежда всички възражения по възможност в едно заседание при закрити врата с призоваване на длъжника, синдика и направилия възражението и се произнася в 14-дневен срок от заседанието.

Решение за утвърждаване на плана за погасяване

Чл. 64. (1) С решението за утвърждаване на плана съдът:

1. прекратява производството по несъстоятелност;

2. назначава синдик, ако такъв е предложен в плана или избран от събранието на кредиторите, който ще осъществява контрол върху изпълнението на плана;

3. осъжда длъжника да плати вземанията, неплатени на падежа и възникнали след датата на откриване на производство по несъстоятелност до утвърждаване на погасителния план, които са включени в допълнителния списък по чл. 47, ал. 2;

4. определя имуществото, с което длъжникът да се разпорежда само с предварителното разрешение на синдика, а когато няма такъв - на съда.

(2) Решението, с което се утвърждава или се отказва утвърждаване на плана, подлежи на обжалване в 7-дневен срок от вписването му в регистъра по несъстоятелност. В случай на отмяна на решението, не може да се предлага нов погасителен план.

Раздел IV.
Действие на плана

Действие на плана по отношение на засегнатите страни

Чл. 65. (1) Утвърденият от съда план е задължителен за длъжника и кредиторите, чиито вземания са възникнали преди датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност. Вземанията на кредиторите се преобразуват съобразно с предвиденото в плана.

(2) Длъжникът е задължен да извърши незабавно предвидените с плана промени.

(3) Поръчителите и лицата, които са учредили залог или ипотека за обезпечаване на задължение на длъжника, както и солидарно задължените с него лица, не могат да се ползват от предвидените с плана облекчения.

(4) При продажба на цялото секвестируемо имущество или на част от него извършените от купувача действия на разпореждане преди окончателното плащане на цената са недействителни по отношение на кредиторите на несъстоятелността.

Контрол върху изпълнението на плана

Чл. 66. (1) Когато в плана е предвидено, синдикът осъществява контрол върху дейността на длъжника във връзка с изпълнението на неговите задължения по плана. Когато няма назначен синдик, контролът се осъществява от съда.

(2) Длъжникът уведомява незабавно синдика за всички настъпили обстоятелства, които са от съществено значение за изпълнението на плана.

(3) Синдикът има право по всяко време да поиска от длъжника да представи сведения или доклад по всеки въпрос, който засяга дейността на длъжника и изпълнението на плана.

(4) Длъжникът може само след предварителното съгласие на синдика да:

1. сключва сделки за разпореждане със своето имущество, включено в масата на несъстоятелността;

2. закрива и открива сметки в банки и други доставчици на платежни услуги;

3. сключва сделки и действия, които не са необходими за задоволяване на жизнените потребности на него и на членовете на семейството му;

4. извършва други действия, когато това е предвидено в плана.

(5) Длъжникът уведомява синдика при промяна на осъществяваната от него трудова дейност и заетост, както и при промяна на адреса по местоживеене в 3-дневен срок от настъпването на промяната.

(6) Синдикът има право на годишно възнаграждение в размер на една минимална работна заплата, което се изплаща от длъжника в 3-дневен срок от изтичане на всеки 12-месечен период от датата на назначаването му с решението по чл. 64, ал. 1.

Срок за сключване на договор

Чл. 67. (1) Срокът за сключване на договор за продажба на цялото секвестируемо имущество или на обособена част от него съобразно утвърдения план е едномесечен от

влизането в сила на решението за утвърждаване на плана. Ако в посочения срок не се сключи договор за продажба, всяка от страните може в едномесечен срок да поиска от съда по несъстоятелността да обяви договора за сключен съгласно проекта, приет на събранието на кредиторите, в случай че е платена дължимата цена от купувача.

(2) Ако никоя от страните не поиска обявяване на договора за сключен и ако има направено искане от кредитор, съдът по несъстоятелността възобновява производството и обявява длъжника в несъстоятелност.

Събиране на преобразуваното вземане

Чл. 68. На основание утвърдения от съда план кредиторът може да поиска от съда по несъстоятелността издаване на изпълнителен лист по реда на чл. 405 от Гражданския процесуален кодекс за изпълнение на преобразуваното вземане независимо от неговия размер.

Давност при утвърден план

Чл. 69. С влизане в сила на решението за утвърждаване на плана започва да тече нова давност по чл. 110 от Закона за задълженията и договорите за вземанията, възникнали преди датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност, когато тези вземания подлежат на незабавно удовлетворяване. Ако с плана изпълнението им е отсрочено или разсрочено, започва да тече нова давност от настъпване на изискуемостта.

Неизпълнение на плана

Чл. 70. Длъжникът се смята недобросъвестен при неизпълнение на задълженията по плана или задълженията във връзка с осъществявания контрол върху изпълнението на плана, освен ако неизпълнението се дължи на причина, която не може да му се вмени във вина.

Глава пета
ОБЯВЯВАНЕ В НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ И ОСРЕБРЯВАНЕ НА ИМУЩЕСТВОТО

Раздел I.
Решение за обявяване в несъстоятелност

Условия за обявяване в несъстоятелност

Чл. 71. Съдът обявява длъжника в несъстоятелност, когато в предвидения от закона срок не е бил предложен погасителен план или предложеният план не е бил допуснат до разглеждане от събранието на кредиторите или не е бил утвърден.

Съдържание

Чл. 72. С решението за обявяване в несъстоятелност съдът:

1. обявява длъжника в несъстоятелност;

2. лишава длъжника от правото да управлява и да се разпорежда с имуществото, включено в масата на несъстоятелността;

3. постановява започване на осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността, и разпределение на осребреното имущество.

Обжалване на решението

Чл. 73. (1) Решението за обявяване в несъстоятелност подлежи на обжалване в 14-дневен срок от вписването в регистъра по несъстоятелност.

(2) Решението, с което се отменя или се обезсилва постановеното от окръжния съд решение за обявяване в несъстоятелност, се вписва в регистъра по несъстоятелност.

Действие на решението

Чл. 74. (1) Решението за обявяване в несъстоятелност подлежи на незабавно изпълнение.

(2) Решението за обявяване в несъстоятелност действа по отношение на всички.

(3) Решението за обявяване в несъстоятелност се обявява в регистъра по несъстоятелност.

Изискуемост на задълженията

Чл. 75. Всички парични и непарични задължения на длъжника стават изискуеми от датата на решението за обявяване в несъстоятелност. Непаричното задължение се превръща в парично по пазарната му стойност към датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност.

Раздел II.
Осребряване на имуществото

Обхват

Чл. 76. Недвижимите и движимите вещи като цяло или в обособени части, вещните и другите имуществени права от масата на несъстоятелността се превръщат в пари, доколкото това е необходимо за плащане задълженията на длъжника.

Правила за извършване на продажба

Чл. 77. (1) Продажбата на имуществените права от масата на несъстоятелността се извършва от синдика след разрешение на съда.

(2) Доколкото в този закон не са предвидени специални правила, за осребряването на имуществото се прилагат разпоредбите на глава четиридесет и шеста от Търговския закон.

Раздел III.
Разпределение на осребреното имущество

Сметка за разпределение

Чл. 78. (1) Разпределение се извършва, когато в масата на несъстоятелността се наберат достатъчно парични средства.

(2) Синдикът изготвя сметка за разпределение на наличните суми между кредиторите с вземания по чл. 17, ал. 1 съобразно реда, привилегиите и обезпеченията.

(3) Сметката за разпределение е частична, докато не бъдат изплатени изцяло задълженията или не бъде осребрена цялата маса на несъстоятелността с изключение на непродаваемите вещи.

Удовлетворяване на нововъзникнали вземания

Чл. 79. Не може да бъде отказано включването в сметката за разпределение на вземане, възникнало от датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност и неплатено на падежа, ако задължението е за задоволяване на жизнените потребности на длъжника и на членовете на семейството му.

Удовлетворяване на обезпечени вземания

Чл. 80. (1) Когато продажната цена на заложена или ипотекирана вещ не покрива изцяло вземането заедно с натрупаната лихва, за остатъка кредиторът участва в разпределението заедно с кредиторите с необезпечени вземания.

(2) Когато продажната цена на заложена или ипотекирана вещ превишава обезпеченото вземане с натрупаната лихва, остатъкът от нея се включва в масата на несъстоятелността. За получената сума от продажбата на обезпечението се изготвя незабавно сметка за разпределение.

(3) Алинеи 1 и 2 се прилагат и при удовлетворяване на вземане на кредитор с право на задържане.

Удовлетворяване на оспорени вземания

Чл. 81. (1) За оспорено по съдебен ред вземане се заделя съответната сума в сметката за разпределение.

(2) Когато е оспорено само обезпечението или привилегията, вземането се включва като необезпечено до разрешаване на спора, като в сметката за разпределение се заделя сумата, която кредиторът би получил за обезпечено вземане.

Удовлетворяване на вземания под условие

Чл. 82. (1) Вземане под отлагателно условие се включва в първоначалното разпределение като оспорено вземане. За него се заделя съответната сума от разпределението. При окончателното разпределение това вземане се изключва, ако до този момент условието не се е сбъднало.

(2) Вземане под прекратително условие се включва в разпределението като безусловно.

Публичност на сметката за разпределение

Чл. 83. (1) Сметката за разпределение се обявява в регистъра по несъстоятелност от синдика.

(2) Длъжникът и всеки кредитор могат да направят пред съда писмено възражение срещу сметката за разпределение в 14-дневен срок от обявяването ѝ.

Одобряване на сметката за разпределение

Чл. 84. (1) Съдът по несъстоятелността одобрява с определение сметката за разпределение, след като направи съответната промяна, когато служебно или при възражение е констатирал незаконосъобразност.

(2) Определението за одобряване на сметката за разпределение и постъпилите срещу него жалби се обявяват регистъра по несъстоятелност, с което кредиторите и длъжникът се смятат уведомени.

(3) Определението за одобряване на сметката може да се обжалва в 14-дневен срок от обявяването му в регистъра по несъстоятелност от длъжника и от кредитор, който е подал възражение срещу сметката за разпределение, както и от кредитор, чието вземане е засегнато от определението на съда в случай на изменение или отмяна на сметката за разпределение.

(4) Одобрената сметка за разпределение се изпълнява от синдика.

Допълнително включване

Чл. 85. (1) Кредитор, който е предявил вземането си след извършено разпределение, се включва в следващите разпределения без право на изравняване съобразно с вече платеното.

(2) В масата на несъстоятелността се включват допълнително новосъбраните суми от вземания на длъжника и от осребряване на имуществото, както и сумите от вземания, от които кредиторите са се отказали.

Връщане на остатъка

Чл. 86. След пълното плащане на задълженията остатъкът от масата на несъстоятелността се предоставя на длъжника.

Отчет на синдика

Чл. 87. В срок не по-дълъг от един месец след изчерпване на масата на несъстоятелността, с изключение на непродаваемите вещи, синдикът представя на съда по несъстоятелността отчет, който съдържа информация за дейността за дейността на синдика, за извършените разпределения на сумите-и за останалите неплатени вземания.

Изслушване на отчета на синдика

Чл. 88. (1) Съдът свиква заключително събрание на кредиторите в 14-дневен срок от получаване на отчета на синдика.

(2) На събранието се изслушва отчетът за извършените разпределения на сумите и за останалите неплатени вземания. Събранието взема решение и относно непродаваемите вещи от масата на несъстоятелността. Събранието на кредиторите може да вземе решение да бъдат предоставени на длъжника вещи с незначителна стойност или вземания, чието събиране би било значително затруднено.

Глава шеста
ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Раздел I.
Решение за прекратяване на производството

Основания за прекратяване на производството

Чл. 89. (1) Производството по несъстоятелност се прекратява с решение на съда, когато:

1. след откриване на производството бъде установено, че не е налице някое от условията по чл. 33;
2. е одобрен план за погасяване на задълженията;
3. са изплатени задълженията;
4. масата на несъстоятелността е изчерпана;
5. е сключено извънсъдебно споразумение между кредиторите и длъжника за уреждане на плащането на паричните задължения;
6. в хода на производството по несъстоятелност се установи, че наличното имущество на длъжника е недостатъчно за покриване на разноските по производството по несъстоятелност.

(2) Производството по несъстоятелност не се прекратява, когато за обезпечаване на задълженията на длъжника са учредени обезпечения от трети лица и изпълнението срещу обезпеченията не е приключило или длъжникът е страна по висящо съдебно производство.

(3) Всеки кредитор на несъстоятелността може да иска от съда прекратяване на производството, като представи доказателства за настъпване на основание по чл. 9, ал. 2. Съдът изпраща препис от искането и приложените доказателства на длъжника, като му указва възможността да подаде писмен отговор в едномесечен срок. Искането се разглежда от съда в заседание при закрити врата с призоваване на молителя и длъжника.

Обжалване на решението

Чл. 90. Решението за прекратяване на производството подлежи на обжалване в 14-дневен срок от вписването му в регистъра по несъстоятелност.

Раздел II.
Действие на решението за прекратяване на производство по несъстоятелност

Прекратяване правомощията на синдика

Чл. 91. (1) С прекратяване на производството по несъстоятелност се прекратяват правомощията на синдика.

(2) Синдикът предава остатъка от имуществото на длъжника.

(3) По разпореждане на съда синдикът депозира в банка сумите, които са заделени при окончателното разпределение за неполучените или оспорени вземания.

Прекратяване действието на общата възбрана и запор

Чл. 92. (1) С прекратяване на производството по несъстоятелност се прекратява действието на общата възбрана и запор.

(2) Общата възбрана върху недвижимите имоти на длъжника се заличава от нотариалните регистри въз основа на решението за прекратяване на производството по несъстоятелност по искане на всяко заинтересовано лице. За заличаването не се дължи такса.

Погасяване

Чл. 93. Непредявените в производството по несъстоятелност вземания и неупражнените права се погасяват, ако не са били надлежно предявени, съответно упражнени по предвидения в закона ред. Не се погасяват правата и вземанията, които не са могли да бъдат предявени поради прекратяване на производството на основание чл. 38, ал. 3 и чл. 89, ал. 1, т. 1.

Раздел III.
Сключване на извънсъдебно споразумение

Договор

Чл. 94. (1) Във всяко положение на производството по несъстоятелност длъжникът може да сключи с всички кредитори с приети вземания договор за уреждане на плащането на паричните задължения. В този случай синдикът не представлява длъжника като страна. Договорът се сключва в писмена форма.

(2) Ако сключеният договор отговаря на изискванията на закона, съдът с решение прекратява производството по несъстоятелност, при условие че няма предявени искове за установяване на несъществуването на прието вземане.

(3) Доколкото в договора или в този закон не е предвидено друго, прилага се гражданското законодателство.

Неизпълнение на договора

Чл. 95. Длъжникът се смята недобросъвестен при неизпълнение на задълженията по договора, освен ако неизпълнението се дължи на причина, която не може да му се вмени във вина.

Раздел IV.
Възобновяване на прекратено производство по несъстоятелност

Условия за възобновяване

Чл. 96. Прекратеното поради изчерпване на масата на несъстоятелността производство по несъстоятелност се възобновява с решение на съда, когато в срок от една година след прекратяването се освободят суми, заделени за оспорени вземания, или се открие имущество, което не е било известно при прекратяването на производството, при условие, че същите са достатъчни, за да покрият разноските по производството и поне частично да удовлетворят вземанията на кредиторите.

Искане за възобновяване

Чл. 97. Производството по несъстоятелност се възобновява по писмена молба на длъжника или на кредитор с прието или установено по съдебен ред вземане, или с публично вземане, установено с влязъл в сила акт.

Разглеждане на искането за възобновяване

Чл. 98. Искането за възобновяване се разглежда от съда по несъстоятелността в 14-дневен срок от постъпването му в открито съдебно заседание с призоваване на направилия искането кредитор и на длъжника.

Действие на решението за възобновяване

Чл. 99. С решението за възобновяване на производството правата на синдика и на събранието на кредиторите се възстановяват.

Глава седма
ПОГАСЯВАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯ СЛЕД ОТКРИВАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВО ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Раздел I.
Погасяване на задължения на добросъвестния длъжник

Условия за погасяване на задълженията

Чл. 100. Задълженията на добросъвестния неплатежоспособен длъжник за удовлетворяване на вземанията в производството по несъстоятелност се погасяват с изтичане на тригодишен срок от влизането в сила на решението на съда за утвърждаване на плана за погасяване, а когато няма такъв – от определението на съда за одобряване на първия опис на имуществото, и при условие, че:

1. длъжникът е заплатил разноските в производството по несъстоятелност;

2. е удовлетворил поне частично включените в утвърдения от съда списък на приетите вземания, при условие че цялото негово секвестируемо имущество е послужило за удовлетворяване на кредиторите на несъстоятелността;

3. не са налице основания за недобросъвестност на длъжника по смисъла на чл. 9, ал. 2.

Условия за погасяване на задълженията при липса на имущество

Чл. 101. Задълженията на добросъвестния неплатежоспособен длъжник за удовлетворяване на вземанията, посочени в приложения към молбата за откриване на производство по несъстоятелност списък на кредиторите, се погасяват с изтичане на

петгодишен срок от влизането в сила на решението за откриване на производството по несъстоятелност, при условие, че:

1. не са налице основания за недобросъвестност на длъжника по смисъла на чл. 9, ал. 2;

2. цялото негово секвестируемо имущество след влизане в сила на решението за откриване на производството по несъстоятелност, е послужило за удовлетворяване на кредиторите му.

Проверка на условията

Чл. 102. Погасяването на задълженията настъпва по силата на закона, след осъществяване на условията за това.

Раздел II.
Производство за установяване на условията за погасяване

Молба

Чл. 103. (1) Молбата на добросъвестния длъжник за установяване на условията за погасяване на задълженията се разглежда от компетентния съд по несъстоятелността. Когато производството по несъстоятелност е висящо, молбата се разглежда в същото производство. Наследниците на починалия длъжник имат право да подадат молбата, както и да искат продължаване на производството при условията на чл. 32, ал. 2.

(2) Молбата съдържа изложение на условията за погасяване на задълженията. Към нея се прилага декларация, че не са налице основания за недобросъвестност по чл. 9, ал. 2, а когато е приложимо - и писмени доказателства за плащанията по чл. 100, т. 1 и 2, съответно по чл. 101, т. 2.

(3) За разглеждане на молбата се дължи заплащане на такса, определена в тарифата по чл. 14, ал. 3.

(4) Молбата се обявява в регистъра по несъстоятелност.

Възражение срещу молбата

Чл. 104. В едномесечен срок от обявяването на молбата за установяване на условията за погасяване на задълженията всеки кредитор с прието или установено по съдебен ред вземане или с публично вземане, установено с влязъл в сила акт, може да направи писмено възражение, подкрепено с доказателства, че не са налице условията за погасяване. Същото право имат и кредиторите, чиито вземания са били посочени в приложения към молбата за откриване на производството по несъстоятелност списък на кредиторите, когато производството по несъстоятелност е било прекратено с решение по чл. 38, ал. 3.

Разглеждане на молбата

Чл. 105. (1) Молбата за установяване на условията за погасяване на задълженията се разглежда от съда след изтичане на съответния срок по чл. 100 или 101 в открито заседание с призоваване на молителя и на възразилия кредитор.

(2) Решението на съда може да се обжалва в 14-дневен срок от обявяването му в регистъра по несъстоятелност пред въззивния съд, чието решение е окончателно.

(3) Влязлото в сила съдебно решение се обявява в регистъра по несъстоятелност.

Повторно подаване на молба за проверка

Чл. 106. Повторно подаване на молба за установяване на условията за погасяване на задълженията е допустимо само в случай на нововъзникнали обстоятелства.

Раздел III.
Задължения, които не се погасяват

Изключени вземания

Чл. 107. Не се погасяват при условията на чл. 100 и 101 задълженията на длъжника за удовлетворяване на:

1. вземания, обезпечени с ипотека;
2. вземания за глоби;
3. вземания за непозволено увреждане;
4. вземания за издръжка по закон;
5. вземания, възникнали след откриване на производството по несъстоятелност.

Продължаване на производството по несъстоятелност и на изпълнението на плана за погасяване

Чл. 108. (1) Изтичането на 3-годишния срок по чл. 100 не е основание за прекратяване на производството по несъстоятелност, когато масата на несъстоятелността не е изчерпана. Производството по несъстоятелност продължава с цел удовлетворяване на вземанията по чл. 107, които не се погасяват.

(2) Изтичането на 3-годишния срок по чл. 100 не е основание за прекратяване на изпълнението на плана за погасяване по отношение на вземанията по чл. 107.

Глава осма
ВПИСВАНЕ И ОБЯВЯВАНЕ В РЕГИСТЪРА ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Вписване и обявяване на актове в производството по несъстоятелност

Чл. 109. Актовете в производството по несъстоятелност на физическите лица се вписват или обявяват в регистъра по несъстоятелност, който се води и поддържа от Министерството на правосъдието съгласно чл. 760е от Търговския закон.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Свързани лица“ са лицата по смисъла на § 1, т. 3 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

2. „Членове на семейството на длъжника“ са лицата по смисъла на § 1, т. 54 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

3. „Несеквестируемо имущество“ са несеквестируемите вещи по смисъла на чл. 444 и 445 от Гражданския процесуален кодекс и несеквестируемият доход по смисъла на чл. 446 и 446а от Гражданския процесуален кодекс.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (1) Министърът на правосъдието:

1. в 6-месечен срок от влизане в сила на този закон:

а) издава наредбата по чл. 25, ал. 1;

б) привежда в съответствие с този закон наредбата по чл. 760е, ал. 3 от Търговския закон;

в) утвърждава образеца по чл. 34, ал. 3;

2. в 9-месечен срок от влизане в сила на този закон създава необходимите условия за въвеждането в експлоатация на регистъра по несъстоятелност в частта относно модула за производствата по несъстоятелност на физическите лица.

(2) Заповедта на министъра за въвеждане в експлоатация на регистъра по несъстоятелност в частта относно модула за производствата по несъстоятелност на физическите лица се обявява на интернет страницата на Министерството на правосъдието.

(4) Молба за откриване на производство по несъстоятелност може да се подава след обявяване на заповедта по ал. 3.

§ 3. В 9-месечен срок от влизане в сила на този закон Висшият съдебен съвет привежда наредбата по чл. 377а от Закона за съдебната власт в съответствие с него и организира автоматичното предаване на данни и документи от Единната информационна система на съдилищата към Регистъра по несъстоятелност.

§ 4. В Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (обн., ДВ, бр. 105 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 30, 33, 34, 59, 63, 73, 80, 82, 86, 95 и 105 от 2006 г., бр. 46, 52, 53, 57, 59, 108 и 109 от 2007 г., бр. 36, 69 и 98 от 2008 г., бр. 12, 32, 41 и 93 от 2009 г., бр. 15, 94, 98, 100 и 101 от 2010 г., бр. 14, 31, 77 и 99 от 2011 г., бр. 26, 38, 40, 82, 94 и 99 от 2012 г., бр. 52, 98, 106 и 109 от 2013 г., бр. 1 от 2014 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2014 г. – бр. 14 от 2014 г.; изм., бр. 18, 40, 53 и 105 от 2014 г., бр. 12, 14, 60, 61 и 94 от 2015 г., бр. 13, 42, 58, 62, 97 и 105 от 2016 г., бр. 58, 63, 85, 86, 92 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 27, 77 и 98 от 2018 г., бр. 17, 64, 83, 96 и 102 от 2019 г., бр. 18, 28, 34, 69, 104 и 105 от 2020 г., бр. 25, 56, 100 и 102 от 2022 г., бр. 8 и 106 от 2023 г. и бр. 36, 70 и 82 от 2024 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 164 ал. 4 и 5 се изменят така:

„(4) В случай че вземането е установено с влязъл в сила акт, синдикът незабавно го включва в списъка на приетите от него вземания така, както е предявено. Това вземане не може да бъде оспорено по реда на Търговския закон или на Закона за несъстоятелност на физическите лица.

(5) В случай че вземането е установено, но актът не е влязъл в сила, то се включва под условие в списъка на приетите от синдика вземания и се удовлетворява по реда на чл. 725, ал. 1 от Търговския закон или на чл. 82, ал. 1 от Закона за несъстоятелност на физическите лица, освен ако в закон е предвидено друго.“.

2. В чл. 168 се създава т. 9:

„9. при погасяване на задълженията на длъжник, установено при условията и реда на чл. 100 или 101 от Закона за несъстоятелност на физическите лица.“.

§ 5. В Закона за задълженията и договорите (обн., ДВ, бр. 275 от 1950 г.; попр., бр. 2 от 1950 г.; изм., изв., бр. 69 от 1951 г., бр. 92 от 1952 г.; ДВ, бр. 85 от 1963 г., бр. 27 от 1973 г., бр. 16 от 1977 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 30 от 1990 г., бр. 12 и 56 от 1993 г., бр. 83 и 104 от 1996 г., бр. 83 и 103 от 1999 г., бр. 34 от 2000 г., бр. 19 от 2003 г., бр. 42 и 43 от 2005 г., бр. 36 от 2006 г., бр. 59 и 92 от 2007 г., бр. 50 от 2008 г., бр. 96 от 2017 г., бр. 42 от 2018 г., бр. 102 от 2020 г. и Решение № 4 на Конституционния съд от 2021 г. - бр. 35 от 2021 г.) в чл. 115 се създава буква „з“:

„з) докато трае производството по несъстоятелност.“

§ 6. В Наказателния кодекс (обн., ДВ, бр. 26 от 1968 г.; попр., бр. 29 от 1968 г; изм., бр. 92 от 1969 г., бр. 26 и 27 от 1973 г, бр. 89 от 1974 г, бр. 95 от 1975 г, бр. 3 от 1977 г., бр. 54 от 1978 г., бр. 89 от 1979 г, бр. 28 от 1982 г; попр., бр. 31 от 1982 п; изм., бр. 44 от 1984 г., бр. 41 и 79 от 1985 г; попр., бр. 80 от 1985 г; изм., бр. 89 от 1986 г; попр.. бр. 90 от 1986

г.; изм., бр. 37, 91 и 99 от 1989 г., бр. 10, 31 и 81 от 1990 г, бр. 1 и 86 от 1991 г.; попр., бр. 90 от 1991 г; изм., бр. 105 от 1991 г, бр. 54 от 1992 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 50 от 1995 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1995 г. -бр. 97 от 1995 г.; изм., бр. 102 от 1995 г., бр. 107 от 1996 г., бр. 62 и 85 от 1997 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1997 г. - бр. 120 от 1997 г.; изм., бр. 83, 85, 132, 133 и 153 от 1998 г., бр. 7, 51 и 81 от 1999 г., бр. 21 и 51 от 2000 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2000 г. - бр. 98 от 2000 г.; изм., бр. 41 и 101 от 2001 г., бр. 45 и 92 от 2002 г., бр. 26 и 103 от 2004 г., бр. 24, 43, 76, 86 и 88 от 2005 г., бр. 59, 75 и 102 от 2006 г., бр. 38, 57, 64, 85, 89 и 94 от 2007 г., бр. 19, 67 и 102 от 2008 г., бр. 12, 23, 27, 32, 47, 80, 93 и 102 от 2009 г., бр. 26 и 32 от 2010 г., бр. 33 и 60 от 2011 г., бр. 19, 20 и 60 от 2012 г., бр. 17, 61 и 84 от 2013 г., бр. 19, 53 и 107 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 74, 79 и 102 от 2015 г., бр. 32 и 47 от 2016 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2016 г. - бр. 83 от 2016 г.; изм., бр. 95 от 2016 г., бр. 13, 54, 85 и 101 от 2017 г., бр. 55 от 2018 г., бр. 1, 7, 16 и 83 от 2019 г. и бр. 13, 23, 28, 88, 103 и 108 от 2020 г. изм., бр. 9 2021 г; Решение № 12 от 30.09.2021 г. на Конституционния съд на РБ - бр. 84 от 8.10.2021 г., бр. 53 и 79 от 2022 г., бр.10, 67, 82 и 84 от 2023 г. и бр. 23, 39, 41 и 42 от 2024 г.) в чл. 227в, ал. 1 в основния текст след думата „търговец“ се добавя „или длъжник по Закона за несъстоятелност на физическите лица“.